

دانشکده علوم قرآنی واحد قم

موضوع

نقد مبانی قرآن شناختی و هابیت در باره شفاعت

برای دریافت مدرک کارشناسی
مرکز حفظ و نگهداری

پایان نامه ها و پژوهش های قرآنی
استاد راهنما

موسسه معارف اسلامی امام رضا (ع)
حجت الاسلام و المسلمین محسن اصغری

دانشجو

طبق حقوق مؤلفین کلیه حقوق این پایان نامه محفوظ و مویوط به مؤلف آن می باشد

هرگونه استفاده از مطالب مویوط به نگارش این اثر از مؤلف می باشد

علی محمودی

وزارت علوم، تحقیقات و فن آوری
دانشکده علوم قرآنی قم

موضوع:

نقد مبانی قرآن شناختی و هابیت درباره شفاعت

استاد راهنما:

حجت الاسلام والمسلمین محسن اصغری

مؤسسه معارف اسلامی امام رضا
نکارتش:

علی محمودی

بهار ۱۳۸۶

آدرس: قم، بلوار شهید منتظری، کوچه شماره ۸، پلاک ۱۲

دانشکده علوم قرآنی واحد قم

موضوع

نقد مبانی قرآن شناختی و هاییت درباره شفاعت

برای دریافت مدرک کارشناسی

استاد راهنما

مؤسسه معارف اسلامی امام رضا
حجت الاسلام و المسلمین محسن اصغری

دانشجو

علی محمودی

آدرس: قم، بلوار شهید منتظری، کوچه شماره ۸، پلاک ۱۲

تقدیم به آبرومند درگاه باری تعالی

شافعه روز جزا

حضرت صدیقہ ی کبری (سلام اللہ علیہا)

و تقدیم به فخر کائنات

حضرت صاحب الامر

و شافع مشفع (عجل اللہ تعالی فرجہ الشریف)

مؤسسه معارف اسلامی امام رضا

آدرس: قم، بلوار شهید منتظری، کوچه شماره ۸، پلاک ۱۲

پایگاه اطلاع رسانی: www.Maaref.ir پست الکترونیکی: info@Maaref.ir

تقدیر و تشکر

بدینوسیله از کلیه اساتید بزرگواری که در دوره تحصیل و تدوین این رساله از راهنمایی های ایشان بهره بردم، خصوصاً استاد بزرگوار حجت الاسلام والمسلمین محسن اصغری (استاد راهنما) که در تمامی مراحل پژوهش، صادقانه، صمیمانه و خالصانه شاگرد کوچک خویش را یاری فرمودند، سپاسگزارم و از خداوند منان توفیقات روز افزون ایشان را مسئلت دارم.

آدرس: قم، بلوار شهید منتظری، کوچه شماره ۸، پلاک ۱۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مؤسسه معارف اسلامی امام رضا

آدرس: قم، بلوار شهید منتظری، کوچه شماره ۸، پلاک ۱۲

پست الکترونیکی: info@Maaref.ir

بگاه اطلاع رسانی: www.Maaref.ir

چکیده

شفاعت به معنای خواهشگری و میانجی‌گری و درخواست عفو و بخشایش است و شفاعت طلبی درخواست فرد پایین از فرد عالی جهت پا در میانی نزد خدای تعالی است.

شفاعت کبری عبارت است از شفاعت پیامبر در روز قیامت برای شروع دادگاه الهی و شفاعت صغری، شفاعت شافعان برای قلم عفو کشیدن پروردگار بر گناهان است. شفاعت در قرآن در آیات متعددی ذکر شده است که برخی از آیات شفاعت را نفی می‌کنند برخی مشروط می‌دانند، برخی حق مختص خدا قلمداد می‌کنند و برخی آیات ستمگران را از شفاعت محروم می‌دارد.

در اصل شفاعت اشکالاتی وارد شده است که شیعه به روشنی به آنان پاسخ می‌گوید مانند اعتقاد به شفاعت مایه جرات بر گناه می‌شود یا با شفاعت میان بندگان تبعیض برقرار می‌شود یا این که شفاعت یک نوع پارتی بازی است.

فلسفه شفاعت یک مساله تربیتی قوی است که به موجب آن شخص از گذشته سیاه خود ناامید نمی‌شود و پیوند معنوی خویش را با شافع برقرار می‌کند و سعی می‌کند شرایط تحصیل شفاعت را کسب کند.

شرط اصلی پذیرفتن شفاعت ایمان داشتن فرد است.

دلایل جواز درخواست شفاعت بر این قرار است یکی این که درخواست شفاعت همان درخواست دعاست و در پیگیری این که درخواست دعا امری مستحب است علی‌رغم این که آیات قرآن به روشنی پیامون شفاعت بحث کرده است ولی فرقه ای به نام وهابیت شفاعت طلبی از پیامبر را امری حرام دانسته و شفاعت خواه را مشرک و مهدور الدم معرفی می‌کند، اما باز هم شیعه ساکت ننشسته و به روشنی پاسخ آنها را می‌دهد یکی از آن پاسخ‌ها این است:

خدا در قرآن به پیامبر خود می‌فرماید: اگر آنان (یعنی گنهکاران) هنگامی که بر خویش ستم کردند پیش تو آمدند و از خدا طلب آمرزش کردند و پیامبرش نیز برای آنان طلب آمرزش می‌کرد خدا را توبه پذیر و رحیم می‌یافتند.

این آبه نشان می دهد که درخواست دعا یا همان شفاعت از پیامبر امری شدنی است و هیچ گونه حرمتی در آن نیست.

مؤسسه معارف اسلامی امام رضا (ع)

آدرس: قم، بلوار شهید منتظری، کوچه شماره ۸، پلاک ۱۲

پست الکترونیکی: info@Maaref.ir پایگاه اطلاع رسانی: www.Maaref.ir

فهرست مطالب

بخش اول: مسئله شفاعت

مقدمه..... ۲

فصل اول: کلیات

بیان مسئله ۴

سوال های تحقیق..... ۴

ضرورت یا هدف بحث ۵

مشکلات تحقیق ۶

روش تحقیق ۶

پیشینه بحث ۷

مفهوم شناسی ۷

الف: شفاعت ۷

ب: شفاعت طلبی ۹

فصل دوم: انواع شفاعت

انواعی دیگر..... ۱۰

شفاعت در تشیع..... ۱۱

شفاعت کبری ۱۲

شفاعت صغری..... ۱۲

شفاعت های مثبت ۱۳

شفاعت های مردود..... ۱۳

فصل سوم: آیات شفاعت

الف: آیاتی که شفاعت را نفی می کنند..... ۱۵

ب: آیاتی که شفاعت را مخصوص خدا می شمرد..... ۱۷

ج: آیاتی که شفاعت را منوط به اذن خدا می داند..... ۱۸

د: آیاتی که برای شفاعت کننده یا شفاعت شونده شرایطی ذکر می کند ۲۰

هـ: آیاتی که ناظر به آن است که..... ۲۱

برخی از آیات ناظر به شفاعت ۲۰

آیات نفی کننده شفاعت بت ها ۲۲

آیاتی که بیان کننده اوصاف شافعان و مشفوعان هستند ۲۳

آیات حرمان ستمگران در شفاعت ۲۵

فصل چهارم: اشکالات شفاعت

۱- آیا اعتقاد به شفاعت مایه جرات افراد می گردد ۲۶

۲- تبعیض میان مجرم ها یا جرم ها تبعیض نارواست ۲۷

۳- سنت الهی یکنواخت است ۲۸

۴- آیا شفاعت یک نوع وسیله تراشی و پارتی بازی است ۲۹

۵- آیا شافع مولا را وادار به شفاعت می کند ۳۱

۶- مسئله شفاعت آیا پایه عقلی و کتاب و سنت دارد ۳۱

توجیه شفاعت ۳۲

فصل پنجم: سنوالاتی پیرامون اصل شفاعت

فلسفه شفاعت چیست؟ ۳۴

شرایط شفاعت چیست؟ ۳۷

شفاعت در چه زمانی است؟ ۳۷

شفاعت برای کیست؟ ۳۸

آیا شفاعت با عدل الهی سازگار است؟ ۳۸

آیا شفاعت با خواست خدا متضاد است؟ ۳۹

آیا توحید با شفاعت تضاد دارد؟ ۳۹

نقاط انحرافی این استدلال ۴۰

شفاعت از چه کسانی صادر می شود؟ ۴۱

دلایل جواز درخواست شفاعت از اولیا ۴۳

فصل ششم: شفاعت در روایات و کلام

احادیث ۴۴

شفاعت در کلام ۴۷

شفاعت کنندگان ۵۰

محرومان از شفاعت ۵۱

کارهایی که موجب می شود دریچه شفاعت به روی انسان بازگردد..... ۵۲

بخش دوم: وهابیت و عقیده آن پیرامون شفاعت

فصل اول: پیدایش فرقه ای به نام وهابیت

مذهب وهابی چگونه و از کجا برخاست؟..... ۵۴

عقاید ابن تیمیه ۵۶

شیخ محمد بن عبدالوهاب پیشوای فرقه وهابی ۵۸

توحید و شرک از نظر وهابی ها..... ۵۹

کارنامه سیاه وهابیت ۶۳

خواسته های انگلیس از محمد بن عبدالوهاب ۶۳

فصل دوم: ایراد های وهابیان در برخی مسائل

چرا وهابیت به انکار شفاعت و توسل و ... پرداخت؟..... ۶۸

انکار شفاعت..... ۶۹

بررسی مضمون نامه ای که به شیخ ركب مغربی نوشته شده بود..... ۷۶

عقیده ابن تیمیه در باب شفاعت ۷۹

نظر محمد بن عبدالوهاب در باب شفاعت ۷۹

خلاصه گفتار وهابی ها در باب شفاعت ۸۱

فصل سوم: دلایل ما بر استواری شفاعت

الف: درخواست شفاعت همان درخواست دعاست ۸۲

ب: درخواست دعا از افراد شایسته امری است مستحب ۸۳

شفاعت بعد از مرگ ۸۴

آیا طلب شفاعت از بت ها پرستش آنهاست..... ۸۵

فصل چهارم: بررسی دلایل وهابی ها درباره منع درخواست شفاعت

۱- درخواست شفاعت شرک است..... ۸۸

۲- شرک مشرکین به خاطر طلب شفاعت از بت ها..... ۹۲

۳- درخواست حاجت از غیر خدا حرام است..... ۹۳

۴- شفاعت حق مختص خداست..... ۹۵

۵- درخواست شفاعت از مرده لغو است..... ۹۵

- وهابیت در فروپاشی ۹۸

- منابع و ماخذ ۹۹

مؤسسه معارف اسلامی امام رضا (ع)

آدرس: قم، بلوار شهید منتظری، کوچه شماره ۸، پلاک ۱۲

پست الکترونیکی : info@Maaref.ir

پایگاه اطلاع رسانی : www.Maaref.ir

بخش اول:

مسئله شفاعت

مؤسسه معارف اسلامی امام رضا

کلیات

انواع شفاعت

آیات شفاعت

اشکالات شفاعت

شفاعت در روایات و کلام

آدرس: قم، بلوار شهید منتظری، کوچه شماره ۸، پلاک ۱۲

پست الکترونیکی: info@Maaref.ir

پایگاه اطلاع رسانی: www.Maaref.ir

مقدمه:

عقیده به شفاعت به اندازه ای در میان مسلمانان رسوخ دارد که هر کجا برویم و از هر که بپرسیم این اعتقاد را از عقاید اسلامی قرین می شمارد و در اصالت آن از نظر اسلام هیچ گونه تردیدی نشان نمی دهد.

همه می بینیم که در مواقع راز و نیاز مسلمانها با خدا و نیز در کنار قبور پیشوایان بزرگ اسلام دلها و اندیشه های افراد گناهکار به سوی شفیعان درگاه الهی کشیده می شود و از آنان می خواهند که در پیشگاه خدای بزرگ وساطت کنند تا مورد عفو و رحمت الهی قرار گیرند.

یک چنین عقیده راسخ و پابرجا نمی تواند ساختگی و غیر اصیل باشد. قطعاً توجه جامعه اسلامی به سوی این عقیده معلول ورود آنان در قرآن مجید و احادیث اسلامی است. زیرا معنا ندارد یک جمعیت چند صد میلیونی و بخصوص دانشمندان آنها به دنبال عقیده ای بروند که هرگز در کتاب آسمانی و مدارک و غیر آنها وارد نشده باشد.

البته باید اعتراف کرد که این مساله اصیل اسلامی بسان برخی دیگر از معارف بلند آن با برخی از پیرایه های غلط همراه شده است و از همین رو بر دانشمندان است که مردم را در این زمینه روشن سازند و مطالب اصیل اسلامی را از غیر آن جدا نمایند. بحث آینده به روشنی ثابت خواهد نمود که مساله شفاعت و کمک کردن موجود عالی به فرد پایین، غیر از مساله پارتی بازی و وسیله تراشی ظالمانه دستگاه های بشری است.

حالا اگر یک فرد نا اهل یا گروه غیر وارد این اصل اسلامی را از محور صحیح آن منحرف کرده و چهره آن را کریه ساخته است، مربوط به اندیشه صحیح اسلامی نیست.

متأسفانه همیشه عناصری تفرقه افکن و قلم هایی مزدور وجود داشته است که عمداً و دانسته روی حقایق پرده می کشند و خود و یک جامعه را گمراه می سازند و بین طوائف مسلمان اختلاف، نفاق و دشمنی ایجاد می کنند و جامعه اسلامی را دچار تشتت و پاشیدگی می نمایند و در نتیجه قافله بشری را از مسیر تکامل در مسائل معنوی باز می دارند.

آدرس: قم، بلوار شهید منتظری، کوچه شماره ۸، پلاک ۱۲

براستی خداوند با کسانی که دست به این نوع اعمال خطرناک می زنند چگونه رفتار خواهد کرد و چه عذابی سزاوار این گونه کردار است؟

چون جداً ضایعات رفتار این اشخاص جبران ناپذیر است. اشخاص ساده لوح و بی اطلاع و کسانی که به سلاح دانش و اطلاعات کافی مجهز نیستند دستخوش تاثیر هرگونه منطق واقع می شوند، خصوصاً اگر آن منطق با مغالطه توأم باشد. و صاحب ادعا با زیرکی خاصی دست به نیرنگ زند و بدین وسیله زمینه مساعدی برای سم پاشی و ایجاد اختلاف پیدا می کند و این نوع سوء بهره برداری در تاریخ اسلام یکی دو تا نیست.

آدرس: قم، بلوار شهید منتظری، کوچه شماره ۸، پلاک ۱۲

پست الکترونیکی: info@Maaref.ir

وبسایت: www.Maaref.ir